

Maciej Orkan-Łęcki

"Z głową na karabinie", Lesław M. Bartelski, Warszawa 1974 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/3 (57), 71

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) WALIŃSKA Hanna: Przekład wewnątrztekstowy jako czynność tekstotwórcza. "Litteraria" VI, Wrocław 1974, s.53-73.

Artykuł definiuje pojęcie "reguł tekstotwórczych" i daje ich krótką charakterystykę (idzie o teksty językowe w ogólności, nie tylko literackie). Z punktu widzenia tej problematyki opisuje zjawisko przekładu wewnątrztekstowego, tzn. sytuację, gdy pewien segment tekstu zostaje w innym jego miejscu i zmienionej postaci powtórzony. Autorka wyróżnia trzy rodzaje takiego przekładu: 1/ zmiana języka etnicznego (przekład właściwy, międzyjęzykowy); 2/ zmiana stylu i 3/ zmiana planu ekspresji (ekwiwalentyzacja).

BP/57/7

I.J.

(II) BARTELSKI Lesław M.: Z głową na karabinie. Warszawa 1974, Książka i Wiedza, ss. 204, nlb.4, tabl. 8, zł 20.-

Książka prezentuje dzieje pisarzy polskich w okresie od sierpnia 1939- kiedy wielu z nich otrzymało karty powołania - do momentu wyzwolenia w 1945 r. Na historię tę składają się losy jednostek i grup, udział pisarzy w podziemnym życiu literackim i w działalności konspiracyjnej. Na tle wydarzeń kampanii wrześniowej, lat okupacji i walki o wyzwolenie losy tych ludzi splatają się w wielkie wątki koncentrujące się wokół poszczególnych etapów wojny (np. exodus przedstawicieli literatury i kultury polskiej z oblężonej Warszawy, a po jej upadku - powrót i natychmiastowe przystąpienie do organizowania życia literackiego i kulturalnego). Omówienie działalności twórczej i konspiracyjnej okresu okupacji stanowi centralną część książki; relacjonując fakty autor posługuje się cytatami z pamiętników, dokumentów i wspomnień pisarzy. Szczegółowo omawia formy i instytucje ówczesnego życia literackiego, od spotkań w domach prywatnych do wydawnictw, wydobywając ich znaczenie dla całego narodu.

BP/57/8

M.O.-I.